

El delta de l'Ebre atrapa l'angula

L'IRTA i les confraries que pesquen a la desembocadura de l'Ebre col·laboren per fer recuperar la població d'angules a la zona

MARC ROVIRA
AMPOSTA

La missió és clara: cal recuperar l'angula. El Departament d'Agricultura va alliberar fa un parell de setmanes 3.076 exemplars d'angula al delta de l'Ebre. La zona és la més prolífica de Catalunya (i de fet, una de les més fecundes de l'arc mediterrani) pel que fa a aquesta espècie, però tot i això, coincidint amb l'inici de la campanya de pesca d'enguany, la Generalitat ha decidit actuar-hi a causa de la disminució amenaçant de la població detectada en els últims anys.

Els tècnics de l'administració catalana no han estat els únics d'encendre els llums vermells d'alarma, sinó que la reacció s'emmarca en un pla de xoc traçat per la Unió Europea després de descobrir que els bancs d'angules de les conques europees estaven decreixent de manera preocupant i generalitzada. I, més enllà dels efectes que pugui tenir en l'ecosistema, al darrere de l'angula hi ha negoci.

Ho saben bé prou els pescadors del Delta que es dediquen a capturar aquesta preuada espècie que es ven, a tarifa de llotja, entre 350 i 400 euros el quilo. I com que ho saben bé i pateixen perquè el gènere no s'esgoti, els pescadors s'avenen a col·laborar amb l'administració per repoblar-ne l'Ebre.

ALIANÇA. La col·laboració dels pescadors és determinant per poder dur a terme el pla de recuperació. El Departament d'Agricultura té fixat que el 5% de les captures dels pescadors s'han de destinar a repoblació. El percentatge podria anar creixent progressivament però com que es tracta d'una actuació que té poc temps de rodatge (no és exclusiva del Delta sinó que també s'han efectuat tres alliberaments a les conques gironines del Ter, el Fluvià i la Muga), d'entrada s'ha intentat no collar massa el col·lectiu pescador. El cas és que, complint el que disposa la Generalitat,

del total de les captures fetes a la campanya passada, una part es van haver de destinar a l'engreix i, després, poder-les tornar a alliberar al riu. Al Delta, l'actuació l'ha duta a terme l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) en col·laboració amb la Confraria de Pescadors Sant Pere de Tortosa i Sant Carles de la Ràpita, la Confraria de Deltebre i l'Associació de Pescadors Professionals d'Angula de Sant Jaume d'Enveja.

UN 90% MENYS. Enric Gisbert és investigador de l'IRTA a Sant Carles de la Ràpita i posa de manifest que "les angules arriben al laboratori pesant 0'5 grams i quan les deixem anar han crescut fins a 5 grams i els 10 o 15 centímetres de llargada. Són més robustes i tenen més garanties per sobreviure i escapar de depredadors".

Amb números a la mà, Gisbert dona mostres de la magnitud de la tragèdia quan apunta que "en 30 anys, les captures d'angules a Europa han caigut de l'ordre del 90%" i concreta que "hi ha constància que l'any 1965 al Parc Natural del Delta es van pescar 9.000 quilos d'angules. Va ser una temporada excepcionalment bona però això no treu que entre els anys 1965 i 1975 s'aconsegüessin, de mitjana, captures de 3.000 i 4.000 quilos per temporada".

Un cicle vital al revés que el salmó

Quan l'IRTA agafa els exemplars d'angula són, en aparença, poca cosa més que la mida d'un cabell. Amb nou mesos d'engreix multipliquen per deu la mida i els deixen anar perquè llavors, suposadament, ja són més valents per plantar cara als perills que els planteja el medi (depredadors com els silurs, per exemple).

Però el cas és que abans d'entrar a aquest banyar que és l'IRTA, les angules ja han

fet un llarg recorregut ja que és una espècie que neix a les aigües del Carib i que els corrents oceànics arrosseguen al litoral mediterrani.

El viatge de vinguda els suposa com a mínim un any i mig i, llavors, busquen algun canal d'aigua dolça per passar-hi la major part de la seva vida i, un cop convertides en angules, reproduir-se (és una espècie que en uns dotze anys de vida només es reproduirà un cop).

Jauem d'Enveja, és del parer que les captures no són tan pobres com diuen alguns i explica que "nosaltres l'any passat vam tenir un bon any". El mateix descarta que tingui a veure amb les mesures preses "no crec que sigui per la repoblació sinó perquè vam tenir una bona qualitat de les aigües".

LA PLAGA. De moment Sant Jaume se salva d'un problema que si que afecta, i molt, l'altra banda de riu. Extracta de la plaga del cargol poma, que té els arrossaires del marge esquerre de l'Ebre crucificats. Aquesta espècie invasora malmet les collites d'arròs i també té efectes pels pescadors perquè en un intent d'eradicar-lo s'han assecat importants extensions d'arrossars. Això també ha suposat assecar recs i canals que conflueixen al riu i que eren refugi natural per l'angula. Pasqual Chacón, secretari de la Confraria

de Pescadors de Deltebre, revela que l'assecatment ha inhabilitat per a la pesca la badia del Fangar i que això dificulta valorar com ha arrencat la temporada enguany perquè "la badia és bona per a l'angula primerenca".

Els pescadors de Deltebre han hagut de traslladar riu amunt les postes que tenien al Fangar, i Chacón no s'atreveix a aventurar quins efectes tindrà en les captures. Si que confia que puguin donar cobertura a la demanda que fins passat Nadal serà del mercat interior i que, després, també se satisfaci el que ja es converteix en un molt bon mercat per a l'angula del Delta: el japonès.

Chacón revela que els japonesos són líders mundials en consum d'angula i que el poden proveir satisfactòriament perquè "l'enviem via l'aeroport de València i en vint-i-quatre hores l'angula ja és al Japó".

El delta de l'Ebre és una de les zones més fecundes del Mediterrani en angules. AROSI

A llotja, es paga a uns 350 euros el quilo i un molt bon mercat exterior és el japonès

Les xifres queden lluny dels 500 quilos capturats l'any passat i per això considera imprescindible dur a terme plans d'actuació: "des de mitjan dècada dels noranta, s'havia provat de fer repoblacions en trams superiors del riu, però és des de l'any 2008 que ho fem prop de la desembocadura, creiem que és més eficaç".

L'investigador té clar que la repoblació, per molt que pesi als pescadors entregar part de les captures, és un mal menor "si no volen que s'acabin aplicant més vedes i quotes pesqueres". Pasqual Bertomeu, secretari de l'Associació de Pescadors de Sant

Aquesta afició per nedar pels corrents d'aigua dolça converteix la desembocadura de l'Ebre en un refugi extraordinari per a l'angula.

Llavors, per morir, busca de nou l'aigua salada que la va veure néixer. L'angula, per tant, té un cicle totalment oposat al del salmó. La contaminació, les barreres artificials als rius (preses i embassaments), els canvis dels corrents marítims i els depredadors són els

enemics principals d'una espècie que, un cop pescada, es paga a preu d'or.

Dades de l'IRTA revelen que la caiguda de les captures no és cap fenomen exclusiu del litoral mediterrani sinó que arreu d'Europa s'ha detectat una reducció de les poblacions d'angules (en el mostreig s'hi inclouen dades de Dinamarca, Noruega, França el Regne Unit, Itàlia, Irlanda i Portugal). Per això, la UE hi ha acabat intervenint.